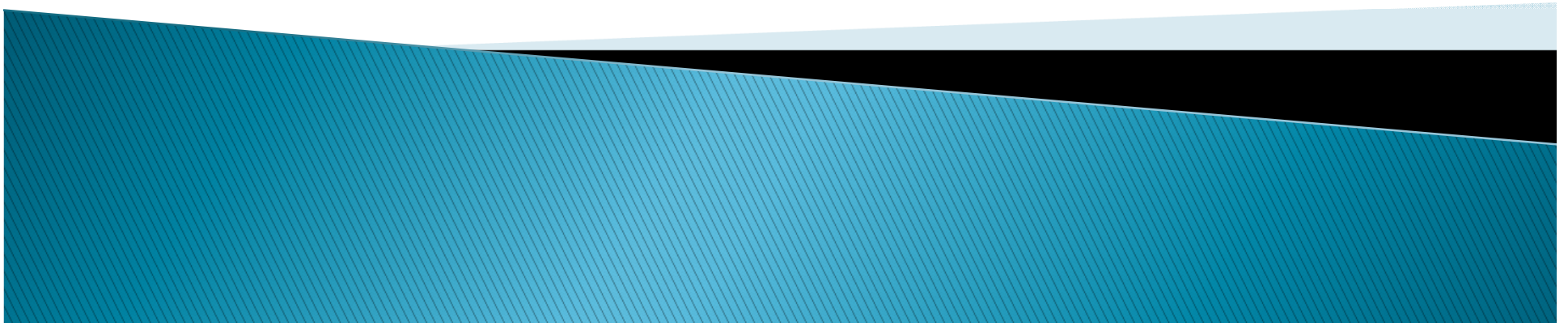

Europese integratieconcepten

Eenzijdige normativiteit, te weinig democratie

De keerzijde van integratie

1. Integratie gaat ook gepaard met pijn en verdriet
2. Weinig aandacht hiervoor in beleid en wetenschap
3. Problemen intrinsiek aan de gangbare beleidsconcepten
4. Vraag: wat is er mis met de concepten en hoe kan het anders?

Centrale concepten

1. Integratie
2. Burgerschap
3. Inburgering (is specificatie van burgerschap)
4. Sociale cohesie (is het resultaat van 1 en 2)
5. Inclusie (idem)
6. Opmerking: alle concepten die een status verbinden aan een specifieke staat of samenleving sluiten noodzakelijkerwijs uit

Integratie: definitieprobleem

1. Wanneer ben je geïntegreerd?
 - a. Hoog opgeleid en werkloos?
 - b. Laag opgeleid en werkend?
 - c. Werkloos en ingetrouwd?
2. Geen last voor de samenleving zijn?
3. Culturele eenvormigheid?
4. Sociale stijging?

Burgerschap: formele gelijkheid

1. Juridisch begrip gereguleerd door rechten en plichten (vaak geplaatst binnen nationale tradities)
2. Verwart formele gelijkheid met sociale gelijkheid
3. Culturele noties van rechten en plichten, rechtsbeleving, netwerken, materiële hulpbronnen zijn ongelijk verdeeld over groepen

Inburgering

1. Is historisch een vreemd verschijnsel
2. Kan wel van belang zijn voor nieuwkomers
3. Heeft een klassencomponent
4. Garandeert geen gewenste uitkomsten (bv banen)
5. Effecten van inburgering onduidelijk
 - a. Integratie dankzij of ondanks inburgering?
 - b. Bepaalde groepen integreren makkelijker

Alle besproken concepten zijn normatief

1. Integratie: werkend, ingetrouwd, geen last zijn voor de samenleving
2. Burgerschap: een immigrant die vooral z'n wettelijke plichten nakomt en minder op z'n strepen staat → “goed burgerschap”
3. Cohesie: ontstaat als migranten keurige burgers zijn, ideale schoonzonen en schoondochters

Normbeelden

1. Concepten zijn culturele norm-beelden
2. Concepten geven ideale cohesie weer van de ontvangende samenleving (de eindtermen van een normbeeld)
3. Normbeelden zijn onvermijdelijk én wenselijk
4. Alle culturen hebben eigen normbeelden
5. Normbeelden van immigranten hebben geen plaats in de eindtermen van integratie

Macht van ontvangende samenleving

1. Migrantengroepen zijn geen eenheid:
 - a. Relatief klein
 - b. Gefragmenteerd of verdeeld
2. Verschillende soorten immigranten:
 - a. Migranten die eigen identiteit behouden
 - b. Migranten die assimileren
 - c. Migranten daartussenin
3. Geen gelijkwaardigheid

Twée ethnocentrische variabelen

1. Het gebrek aan normativiteit van minderheden in de eindtermen van hun integratie
2. Machtsverschil waarmee geen rekening wordt gehouden
3. Gevolg: eenzijdig opleggen van integratie-eisen

Herdefiniëring van sociale cohesie

1. Sociale cohesie eerder gedefinieerd als combinatie van integratie en burgerschap
2. Voorstel: sociale cohesie is toegang tot en/of verbinding met vijf kerninstituties:
 - a. Het arbeidsbestel
 - b. Het onderwijs
 - c. De gezondheidszorg
 - d. De huisvesting
 - e. Het politieke systeem

Gelijkwaardigheid en commitment

1. Van de vijf instituties: nadruk op onderwijs en arbeid (kern van het Nederlands beleid)
 - a. Voorkomt armoede en onderklassevorming
 - b. Geeft respect in de ontvangende samenleving
 - c. Geeft ook zelfrespect aan de gemeenschap
2. Arbeid en onderwijs constanten in het Nederlands beleid
3. Sociaalcultureel leven vrij laten

Ambigüiteit van de participatiebenadering

1. Voortdurende vergelijking met autochtonen maakt allochtonen apriori tot de mindere, het stigmatiseert
2. Maar: dezelfde vergelijking geeft de nog te af te leggen weg aan voor gelijkwaardigheid
3. Daarom: vergelijking alleen op enkele goed gekozen terreinen, stigmatisering zoveel mogelijk beperken

De normativiteit van minderheden

1. Ruimte voor inrichting van eigen leven
2. Versterking interne cohesie combineren met exit optie
3. Maakt mogelijk om groepen als partners te benaderen en hen verantwoordelijkheid toe te spelen
4. Voorwaarde: zij moeten beschikken over netwerken, opleiding, culturele kennis, morele acceptatie
5. Geldt niet voor alle etnische groepen

Specifieke vraagstukken

1. Componenten van negatieve beeldvorming etnische minderheden
 - a. Criminaliteit: hard aanpakken.
 - b. Hoofddoekjes en burka's: vrij laten
 - c. Taal verplicht, tweetaligheid is normaal
2. Vertrouwen kerninstituties (creëren, media)
 - a. Consistentie van weergave en maatregelen
 - b. Drop out en criminaliteit grote pijnpunten

Empowerment en draagvlak

1. Grote successen geboekt: van onderklasse naar middenklasse
2. Resultaten onvoldoende zichtbaar gemaakt
3. Tolerantie en diversiteit verdedigen
4. Respect, eer, erkenning en gelijkwaardigheid, toegang tot voorzieningen, en participatie bewaken
5. Inspraak van minderheden organiseren
6. Voorbeeld: Mauritius

Pleidooi voor democratie als cohesieve institutie

1. Stelt gelijkwaardigheid centraal
2. Publieke verscheidenheid en debat kenmerkend
3. Beschermt leefstijlen van minderheden
4. Streeft naar toegang tot kerninstituties voor alle burgers
5. Is niet beperkt tot nationale staten, biedt ruimte aan transnationale gemeenschappen
6. Heeft aandacht voor soft values als eer, respect, erkenning, en diversiteit